

Oud Nieuws

Kees Verweij

In het Noordwijk-nummer van het tijdschrift "Het Buitenverblijf" van mei 1926 trof ik onderstaande beschrijving van de vogels in de Noordwijkse duinstreek. Met gemak werd o.a. over algemene soorten gesproken als het Paapje en de Grauwe Klauwier, soorten die nu helaas uit onze omge-

Noordwijk's Vogels.

Over de koppen flikkert 't Westen nog zwak op, maar de sluier van lichtgrijs waas en vochtige duisternis heeft zich al over de dellen gespreid, de schaduwen hebben zich verder en verder gestrekt en ze sluiten tenslotte den polder in, waar een eenzame Reiger schor-schreeuwend de nachtelijke stilte verbreekt. Loom-zwaar, als zijn ze vermoeid van 't bloeien in 't licht, huigen de bloemen hun hoofden en schijnen in te sluimeren na den zonnigen dag. Maar op de hooge helling wordt 't levendig.

In 't begin van den avond zaten op Van Eeden's duin, bij de netten, in „de Puik“, langs de Golfbanen en in de richting van de kustwacht, eigenlijk overal, druk roepende Koekoeken.

Heerlijk zijn die Mei-avonden, heerlijk mooi en o zoo dom zijn de menschen, die ze verboemelen in dorp of stad, in drukte en lawaaierigheid. O, kon ik toch één nacht een Koekoek zijn en meegenieten, deelen in al de liefde en opgewondenheid, die een koekoekshart op die stille avonden doen kloppen. En als den volgenden dag 't Oosten begint te lichten, de donkere wolkbanken, goud omzoomd, afsteken tegen 't rosse kleed er achter, de kilte optrekt en de peen zijn hoofd weer opsteekt, zijn ook de Koekoeken al bezig, jagend, roepend, lachend, maar geen landman die de druktemakers ziet, vermoedt wat zich in den nacht weer heeft afgespeeld.

Loopt men 's zomers den Duinweg af tot de Boerderij Puiken Duin, een paar kilometer benoorden het dorp, dan kan het niet missen of men treft voor of voorbij die boerderij de Klauwieren aan in het hout op de helling of op den telegraafdraad. Meest zijn ze weinig schuw, hoewel ze zich, wanneer ze eieren hebben, zeer verborgen weten te houden. De dieren trekken vroeg in het jaar weg (reeds in Juli en Aug., uiterlijk einde Sept.), om in tropisch en zuidelijk Afrika den winter te passeeren. Velen zullen de kleine vogels met witte stuit kennen, die in het duin broeden in de konijnenholen: zeheten Tapuiten. Door de dorpsjongens duinstagger of kortweg „stag“ genoemd.

Paapje

ving verdwenen zijn.

Zo ziet men, dat er in een betrekkelijk korte tijd toch veel kan veranderen. Enfin, leest u zelf maar.

Zooeven noemden we de boerderij Puiken Duin. Deze vormt een aantrekkingspunt voor ieder die in de trektijden de kleine nachttrekkers aan den binnenduinrand de dag wil zien passeeren, en wel omdat het hout daar, voor de nachttrekkers zelf veel aantrekkingskracht bezit. Evenals in den tuin van Huis ter Duin en bij Villa Stirum, huist er een Nachtegaalpaar; doch de Wielewalen die zich 's zomers vaak in de omgeving van de boerderij ophouden, broeden er niet; waarschijnlijk zijn het één jaar oude vogels die nog niet geslachtsrijp zijn en aan den binnenduinrand hun eersten zomer passeeren. Wel broeden er vaak een paar Houtduiven, een paar Groote Lijsters en verder Tuinfluiter, Spotvogel, Vliegenvanger en meer. Ook in de trektijden en in den eigenlijken winter stelt Puiken Duin haast nooit teleur en in 't verslag van Trekstation Noordwijk aan Zee, dat de vogeltrek bij Noordwijk voor den herfst van 1918 uiteenzette, werd het dan ook vaak genoemd. Wie Puiken Duin bereikt, raakt vanzelf in de in 1914 begonnen dennen-aanplant verzeild, het terrein met zijn zebra-ruggen van donkergroene kleur, dat onder toezicht staat van den heer Rusch. Aardig is het, de veranderingen na te gaan, die het opgroeien der dennen langzamerhand in het voorkomen van broedvogels teweeg brengt. Zoo is nu al heel opvallend het verdwijnen van vogels die van open terrein houden, vooral van Tapuit en (langzamerhand) van Kievit, en de toename van meer houtminnende soorten, waaronder vooral de Geelgors, bij de inboorlingen 't best als gele haverkneu bekend. Maar bovendien veroorzaakt de dennenaanplant het blijven-hangen van vogels die hier vóór de ontginning slechts als doortrekkers voorkwamen en nu dit duin tot hun broedgebied gaan maken; b v. de Boomleeuwerik en de Ekster. Het zou mogelijk zijn door doelmatige beplanting, waarbij men groote brokken duin boomvrij zou moeten laten, het behoud van de echte duinvogels in de hand te werken, zoodat we vogels als Tapuiten, Wulpen, Kieviten en Scholeksters niet tot de langzaam uit dit duin verdwijnende soorten zouden behoeven te rekenen. Typeerend voor bijna al het duin rond Noordwijk is het groot aantal Kneuen die hun nesten voornamelijk onder in de duindoornstruiken bouwen. Ze zijn familieleden van Vink en Groenling doch vormen in zoover een uitzondering op de overige vinkvogels, dat ze, niet alleen zichzelf, doch ook hun jongen, uitsluitend of bijna uitsluitend met zaad voeren.

Grauwe Klauwier

Ook *Paapjes* broeden in niet klein aantal in Noordwijk's omgeving. Ze worden, evenals alle vogels die min of meer blauwgekleurde eieren leggen, door de dorpsjeugd „blauwpaapjes” genoemd. De dieren zijn virtuosen in het nabootsen van vogelgeluiden wat ze met Klauwier, Tapuit en andere gemeen hebben.

Aan het strand is in den zomer dichter bij het dorp niet heel veel te zien. *Scholeksters* die met *Grutto's*, *Tureluurs* en *Kievit*en in den polder aan de binnenzijde broeden, vliegen nogal vaak heen en weer tusschen polder en strand, waar ze tijdens het ebben altijd wel een en ander te vinden weten. Op warme zomeravonden zijn af en toe *Zwartkopmeeuwen*, *Wulpen* en *Regenwulpen* op doortrek te zien, die de Strandvlooien najagen, welke op dergelijke avonden bij honderden het strand bevolken.

De *Scholeksters* zijn kenbaar aan hunne zwarte en witte kleuren en hun roode pooten en langen rooden bek.

Behalve *Scholeksters* kent ieder strandwandelaar de kleine vogels die langs de brandingslijn voedsel zoeken en voor elke hoogoplopende golf bliksemsnel het strand oprennen. Meest worden ze zonder uitzondering *strandloopers* genoemd, maar meestal zijn het *pleviertjes*. Er zijn n.l. twee soorten van deze hardloopers, de echte strandloopers die langere snavels hebben en voornamelijk 's winters het strand verlevendigen, en de *pleviertjes* met korter snavels, die er 's zomers voorkomen.

Wandelt men wat verder van het dorp af, waar het strand rustiger wordt, dan heeft men in de zomermaanden altijd kans, groote gezelschappen *Sterntjes* rustend aan te treffen. Ze doen aan de *meeuwen* denken, maar zijn slanker en kleiner dan de meeste onzer *meeuwen*. Aan ons strand ontmoet

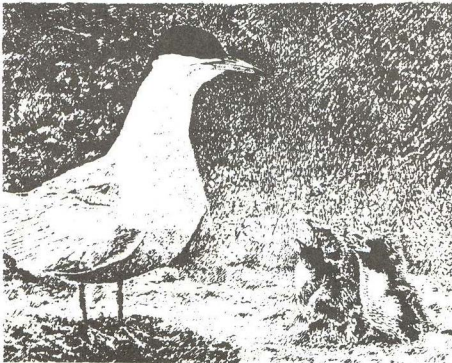
men vrij regelmatig drie soorten: de *Groote Stern* die grooter en lichter van kleur dan de andere soorten is en een zwarte snavel heeft, de *Gewone Stern* of *Vischdief* met roode, zwartgepunte snavel, tegelijk de algemeenste; tenslotte de *Dwergstern*, die het kleinst is en een zwarte punt heeft aan zijn gele snavel.

Meeuwen zijn er in de zomermaanden weinig, die komen in grooter aantal wanneer de *Sterntjes* verdwijnen en de Oct.-stormen waaien. Dan werken ze bij tientallen en soms bij honderden in het aan-

spoelsel en al krijschend en vechtend slikken ze de zeesterren door in hun geheel.

We zullen 't thans hierbij laten.

Zooals onze lezers bemerken biedt Noordwijk veel en een verblijf is er zeer zeker aan te bevelen.

Visdief